

BİR HEMŞİREDEN, BİR SERİ KATİLE CORAL'IN HİKAYESİ

Dilek Tunah*

Geliş tarihi: 18.02.2013

Kabul tarihi: 10.04.2013

Filmin Künyesi:

Koyu Kırmızı (Profundo Carmesi/ Deep Crimson)

Yönetmen: Arturo Ripstein

Yapım: 1996 İspanya/Fransa/Meksika

Süre: 114 dk.

Senaryo: Alicia Paz Garciadiego

Görüntü: Guillermo Granillo

Oyuncular: Regina Orozco (Carol Fabre), Nicolas Estrella (Daniel Gimenez Cacho), Veronica Merchant (Rebecca Sampedro), Marisa Paredes (Irene Gallardo), Rosa Furman (Bayan Silberman)

Meksikalı yönetmen Arturo Ripstein kara mizah tarzında, aşk üzerine temellendirdiği dramasını 'Koyu Kırmızı' (Profundo Carmesi) isimli filmiyle gerçekleştirir. Filmin kısa öyküsünde, aşırı kilolu, duygusal gelgitler yaşayan, dul, iki çocuklu ve erkeklerden yana şanssız olan Coral Fabre, 'Ölümcül Hastalar Koğuşu'nda hemşirelik yapmaktadır. İki çocuğunu tek başına yetiştirmeye çalışırken dönemin popüler 'arkadaş bulma servisi' olan "Yalnız Kalpler Kulübü"nden, hayranı olduğu film oyuncusu Charles Boyer'e benzeyen Nicolas Estrella ile tanışır. Nicolas ile gerçek anlamda yakın-laştıklarında Coral kendisini bunun 'kaderin bir bağlayıcılığı' olduğuna inanır. Ancak Nicolas, Coral'la birlikte olduğu gecenin ertesinde onun parasını çalarak evden ayrılır. Coral bunu fark eder ama rahatsız olmaz, çünkü bu çalınan paranın "aşırı kilolarının vergisi" olduğunu düşünür.

Nicolas ise hayatını, varlıkları kadınlar bularak ve bu kadınlarla birliktelikler yaşayarak, onların güvenini kazanarak paralarını bir şekilde gasp ederek sürdürmektedir. Nicolas'tan bir daha karşılık alamayan Coral, ayak bağı olduğunu düşündüğü iki çocuğunu kiliseye bırakır ve Nicolas'ın evine sığınır. Tutkuyla bağlandığı Nicolas'ın daima yanında olmak, 'zengin kadın avcılığı' işinde ona yardım etmek istemektedir. Ancak Nicolas'ı ölesiye kıskanmakta ve onun kadınlara karşı yakın ilgisini ortadan kaldırmak için cinayet işlemek dahil her türlü kötülüğü gerçekleştirebilecek durumdadır. Bu beraberlik, dul ve zengin kadınların ortadan kaldırılmaya başlanmasıyla farklı bir serüvene bürünür.

Öncelikle fiziksel eksikliklerinin kapatılmasına yönelik olarak başlayan ve giderek derin bir tutku eşliğinde bir suç ortaklığına dönüşen bu ilişki, Nicolas cephesinden bakıldığında, Coral'ın tutkusunun kendisini heyecanlandırması ve hayata bağlaması ile şekillenmeye başlar. Fakat bu tutkulu aşk, Coral'ın, Nicolas'a karşı duyduğu kıskançlığın yeni kurbanlar getirmesini ve her ikisinin birer 'seri cinayet katiline' dönüşmelerini yaratır.

"Koyu Kırmızı", Amerika'nın Meksika sınırına yakın bir yerde, 1940'lı yıllarda seri cinayetler işleyen Martha Beck ve Reymond Fernandez'in gerçek öykülerinden sinemaya uyarlanmıştır.

Fakat film, salt seri katillerin yer aldığı bir gerilim, macera ve aksiyon filmi değil; Arturo Ripstein Sinemasının en önemli örneklerinden biri olarak, plastik anlamda Meksika duvar resminin renklerini filmin biçimsel estetiğiyle birleştirirken aynı zamanda toplumsal ve dinsel bir eleştiriyi de filmin sonuna kadar sürdür-müştür. Filmde toplumsal eleştiri; ana karakterler olan Coral ve Nicolas'ın, her ne kadar film boyunca toplumdan izole olmuş bir atmosfer içinde kendi öykülerine (kendi yazgılarına) doğru ilerlediklerini söylemek mümkün olsa da, görüntünün çift anlamlı yapısı gereğince her ikisinin de toplum dışına itilmiş, toplumla kaynaşamayan karakterler olarak bu yolculuğu sürdürürler.

Coral, geçimini tek başına sürdüren doyumsuz ve mutsuz bir kadındır. Para kazanma zorunluluğu ile halihazırda toplumun en kıyasında duran bir meslekle, yani ölümcül hastalar koğuşunun hemşiresi olarak, toplumsal konumu belirlenmiştir. Coral alt sınıfa mensup, üstelik şişmanlığı ve hiç geçmeyen ağız kokusu nedeniyle fiziksel bir eksikliği üzerinde barındırmaktadır.

Nicolas'ın da yasaya karşı durduğu nokta, hem eşine fazla miktarda insülin vererek ölümüne sebep olması diğer yandan da dul ve zengin kadınların gönlünü alarak onların servetlerine sahip olmaya çalışması ve bunu meslek haline getirmesidir. İkinci önemli neden de Nicolas'ın sürekli saklamaya çalıştığı ve bir perukla kapattığı kellik, Coral'ın fiziksel eksikliği ile dramatik bir paralellik yaratarak karakterleri birbirine iten ve çeken en önemli özelliklerdir.

Filmde dinsel eleştiri, Hıristiyanlık ögesinin çift anlamlı bir şekilde kullanılması ile gündeme gelir. Görünürdeki neden, zengin kadınları tuzağa düşürmeyi bir meslek haline getiren Coral ve Nicolas'ın özelliklere üçüncü öykü diyebileceğimiz dul bir Katolik olan Irene'le iletişimlerinde bariz bir şekilde ortaya çıkar. Yaşı geçmiş koyu bir Katolik olan Irene'e, kendilerini İspanya'dan, Latin Amerika'ya gelmiş iki kardeş misyoner olarak tanıtan Coral ve Nicolas'ın oyunu Irene'nin komşusu olan Yahudi asıllı Bayan Silberman ile bozulmaya çalışılır. Ateist ve anarşist bir yapıya sahip olan Silberman, Coral ve Nicolas'a yönelttiği kuşku taşıyan sorularla onları sıkıştırır, kendilerini misyoner kardeşler olarak tanıtan bu iki yabancıya inanmamaktadır, çünkü o profesyonel bir 'inançsız'dır. Bunun yanı sıra, Silberman, Coral ve Nicolas'ın 'Yardım Eli' adını taşıyan bir misyoner çaba içinde olmalarına karşın, İspanya'dan Latin Amerika'ya en son gelen misyonerlerin bir çok yerli ölüyü vaftiz edilmiş olarak bıraktıklarından söz eder. Bu öyküde dinin yapaylığı üzerinden bir çatışma yaratılır. Bu yapaylık dinin farklı bir amaç olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

Başlangıçta Irene'in iffetli bir dul kadını oynaması, giderek Hıristiyanlığa ait ilahiler aracılığıyla (Cennete gitmek, Efendi'nin bedenine girmek gibi dizelerle) müstehcenleşir. Bu noktada kaderin bağlayıcılığı, kan çanağı (şarap), Irene'in evine giriş itibarıyla görmeye başladığımız İsa-Meryem ikonları, dinin halihazırda asıl amacından saptığını ve araç durumuna geldiğini işaret eder. Dolayısıyla Irene'in ölümüyle sonuçlanan cinayetin suç aleti bir

* Yard. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Film Tasarımı Bölümü

İsa ikonu olur. Cinayetın öncesinde Nicolas ile birlikte olmak isteyen Irene, onu baştan çıkartırken İncil'den dizeler okumaktadır: “Tanrı bizi birleştiriyor, Bırak şarabın kan canağıma aksın, Şarkılar Şarkısı, Bölüm 23.”

Filmin ana karakterlerinin birer “eksiklik” duygusuyla yüklü olduklarını belirtmiştik. Coral'ın kilosu kadar, Nicolas'ın ölümüne önemsemediği peruğu (eksiklik olarak kel olması) Fizyolojik özelliklerinden, psikolojik ve toplumsal alana doğru genişleyerek yayılır. Bu durum birbirlerine karşı olan tutkunun ve çatışmanın en önemli dramatik karşıtlığı olarak görünür. Lacan'cı anlamda söylersek; kopmuş olduğu bedene geri dönme ihtiyacı olarak ortaya çıkan ‘eksik’, tatmini mümkün olmayan asla ele geçirilemeyecek bir arzu olarak belirir.

Karakterlerimizin simgesel olarak ‘eksik’ doğmuş olmaları (şişmanlık, ağız kokusu, migren ve kellik) kendi somut görünüşlerinden sıyrılarak dramatik çatışma yaratan farklı biçimleri yani; eziklik, uç duygusal durumlar, şiddet, tutku ve intikamı yapılandırır. Bu anlamda ‘yasa’ya karşı çıkış, birbirlerindeki eksikliği organik göstergelerle tamamlamaya çalışmaları ile pekişir. Çünkü normal koşullarda yakışıklı ve çapkın bir adam olan Nicolas, kel olmasının Coral tarafından fark edilmesiyle birlikte o ana kadar red ettiği Coral'ın yanında kalmasına boyun eğmesini sağlar. Peruğunun bir migren ağrısı sırasında başından uçup gitmesiyle Coral tarafından öğrenilen eksiklik yine Coral tarafından giderilecektir. Kadın, uzun saçlarından Nicolas'a bir peruk yapacaktır. Böylece küçük hırsızlıklarla başlayan suç ortaklığının, cinayetlerle sonuçlanmasına kadar, birbirleriyle sadece sıradan partner değil, üstü örtülü bir şekilde, organik bağların kurulduğu simgesel bir enest ilişkinin göndermelerini de oluşturur.

Bir anlamda eksiklik duygusuyla hareket edilmekte ve Lacan'cı anlamda “eksik olan şeyin kendini feda ederek doldurulması, tamamlanması” tarzında bir bütünlenmeye doğru gidilmektedir. Coral gerek dış görüntüsünün gerekse yüreğinin hacmiyle Nicolas'ı boğucu bir sevgi ortamına çekmeye çalışır. Boğuculuk, filmin biçimsel estetiğindeki kloströfobik atmosfer yaratılması anlamında da biçim ve öz arasında sıkı bağlar oluşturur. “Fedakarlık” duygusu, Coral'ın mazoşistik yaklaşımını böylece keskinleştirir. Bu mazoşistik yapıyı destekleyen “fedakarlık” konusunda Coral'ın önce kendi çocuklarıyla daha sonra da Nicolas ile kurduğu iletişim biçimi, bir yandan sürekli sızlanmalar nedeniyle fedakarın sürekli talebi haline gelir. Çünkü fedakarlığı hayatına anlam veren tek şeydir. Bir tek fedakarlığın kendisini feda edememektedir. Coral tam da bu benzetmeye uyar. Ancak “eksiklik” ve “artan öfkesi” bu sessiz sızlanmayı başka bir biçime dönüştürür. Nicolas'la birlikte olabilmek için çocuklarını bir kiliseye bırakması, bir anlamda “fedakarlığın feda edilmesi” gibi görünse de, onların yerini alan Nicolas için her şeyini (saçlarını, bedenini, gururunu, kanını) feda eder. Mazoşist bir duygu durumu ile açıklanabilecek bu davranış eksikliğinin kapatılmadığı yerler intikam duygusuyla sadistik bir görünüm almaya başlar.

Kahramanlarımız Coral ve Nicolas bu sado-mazoşist yapı içinde bir anlamda kaldırdıkları her taşın altından bir hazine çıkacağı umuduyla hareket ederek, daima bir hayalkırıklığıyla karşılaşılır. Bir bakıma kaldırılamayacak kadar ağır olan taşı aramaya başlarlar. Ancak başlangıçta küçük ya da masum denebilecek şiddet ve hırsızlık görüntüleri giderek şiddetini arttıran bir dozda devam eder. Çünkü ziyaret ettikleri ilk evde yaşlı ve dul bir kadın olan Juanita ikiliye inanmaz ve derhal onları başında def eder.

Evden ayrılırlarken Coral, kadın masa üzerindeki parayla dolu cüzdanını çalar. Eski görünümüne bir istasyon kafesinde bu parayla karınlarını doyururlarken Coral'ın, Juanita'dan intikam aldığını gösteren cümle; “sıska hayatı boyunca biriktirdiği bütün parayı çalması ve bunun keyfini çıkarması” üzerinedir.

Ziyaret ettikleri dört kadının fiziksel anlamda zayıf (kilosuz) olmaları ilk etapta Coral'ın fiziksel açığıyla bir çatışma yaratmasını rahatlıkla sağlar. Bu hırsızlık ve iki cinayetın ardından (ilk üç kadın fizik olarak zayıf olmakla birlikte zengin ve dul kadınlardır) dördüncü kadını ziyaretleri tam anlamıyla öykünün başından itibaren biriktirilen, bilinçdışına atılan tüm öfke ve intikam duygularını iyice açığa çıkarır. İlk üç kadını ziyaretlerinde bir bakıma dramatik yapının neden-sonuç ilişkileri uyarınca gerçekleşen cinayetler, son ziyarette, filmin çözümüne doğru giden ikinci asal düğüm noktasını mazoşistik bir hayalkırıklığı içinde yaratır.

Sonuncu yan öykü, tam anlamıyla yazgıyı çabuklaştırılan biçimde gerçekleşir. Ancak bu çabuklaştırma Coral'ın, öykünün başında görülen, içe tıklan trajedisıyla yakından ilgilidir. Son ziyaret, ıssız bir arazide, dört yaşındaki kızıyla birlikte yaşayan ve kocasını kaybetmiş olan güzel, seksi ve genç bir dul olan Rebecca'nın evidir. İlk iki cinayeti öfkesine, kıskançlığına ve tutkusuna hakim olmayarak bir anlamda intikam duygusuyla gerçekleştiren Coral, bu kez gidecekleri kadın kendisi seçmek istediğini söyler. Nicolas da onun seçimine uyacaktır. Gazeteye verilen ilanda, Rebecca kendisini yaşlı ve dul bir kadın olarak tanıtmıştır. Otomobil tamiri yaptığı bir garajı vardır ve tamirat işlerinden anlayan bir erkek yardımcıya ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.

Rebecca'nın evine geldiklerinde (Carol yine Nicolas'ın kızkardeşi rolünü oynar) Coral hem Rebecca'nın gençliği ve güzelliğinden hem de küçük Mercedes'in varlığından rahatsızlık duyar. Rebecca aslında evlenebileceği birini aramaktadır. Nicolas'a bunu açıkça ifade eder. Bir süre flört ettikten sonra evlenebileceğini söyler. Coral bu noktada daha dikkatli ve tutkusunu daha denetleyemez bir duruma gelir. Birinci neden; Nicolas'ın da Rebecca'ya ilgi duymaya başlaması, ikinci neden de Coral'ın temeldeki acısını açığa çıkaran küçük kız Mercedes'tir. Nicolas, Rebecca ve Mercedes'in birlikte eğlenceli vakit geçirmelerini uzaktan seyreden Coral, ilk kez kiliseye bıraktığı çocuklarını hatırlamaya başlar. Onları Nicolas'la birlikte olabilmek için terk etmiştir. Çünkü Nicolas için çocuklar engel yaratmıştır. Ancak şimdi Nicolas'ın, Rebecca'nın kızıyla ilgilenmesi, Coral'ın içe bastırıldığı intikam duygusunu iyice açığa çıkarır.

Coral küçük kızla ilgilenmek, ona çocuklarının sevdiği bir şarkıyı söylemek, onu doyurmak ister. Fakat küçük kız Coral'a tepkilidir. Rebecca, Coral'ın Mercedes'le ilgilenmesini istemez. Böylece Coral'ın suçluluk duygusu ile birlikte öfkesi ve intikam duygusu birbiriyle karışarak iyice yükselişe geçmeye başlar. Rebecca, artık Coral'ı orada istememektedir. Coral uzaklaştırılır. Bir süre Rebecca'yla birlikte olan Nicolas, yine bir migren ağrısında, peruğunu başından çıkardığı bir anda Rebecca'ya yakalanır. Coral'ın şişmanlığı kadar Nicolas'ın da kel olması karakterler için başta da belirttiğimiz gibi son derece hayattır. Nicolas, Rebecca'nın kendisiyle alay etmesine dayanamaz ve onu tartaklar. Rebecca ise evlenmeyi düşündüğü Nicolas'tan hamiledir fakat derhal bu isteğinden vazgeçerek çocuğu aldırarak ister. Bunu yapabilecek tek kişi (mesleği nedeniyle) Coral'dır. Coral böylece geri

çağrılır. Rebecca'ya kürtaj yapar ancak kanın pıhtılaşmasını önleyen bir ilaç vererek aşırı kanamadan ölmesine neden olur.

Geriyne annesinin ölümünü gören küçük kız Mercedes'in hiç dinmeyen ağlamalarını, huysuzluğunu dindirmek kalır. Nicolas sürekli ağlayan kızın sesinden rahatsızdır, migren ağrısı şiddetlenmiştir. Coral'ın fedakârlığı bu noktada yine devreye girer ve küçük kız banyoya götürür. Bir ritüeli andıran öldürme merasimi sırasında ona kendi çocuklarını anlatır, küvetin suyuna kokular döker. Coral ağlayarak küçük kızı "artık sen benim çocuğumsun, sana kokular süreceğim benim küçük kızım" demektir.

İşledikleri son cinayetlerin ardından birbirlerine tüm bunları neden yaptıklarını sorarlar. Nicolas'ın cevabı; "Birlikte olabilmek için"dir, "artık ebedi suç ortaklarıdır, kanla ve ölümlerle bağlanmışlardır ve bundan daha iyisi olamaz."

Nicolas'ın polisi arayarak işledikleri cinayetleri tek tek itiraf etmesi sonucunda, ceza mahallinde en güzel giysileriyle (Coral'ın üzerinde ilk tanıştıkları sahnede gördüğümüz kırmızı elbise, Nicolas'da da takım elbise, kravat ve fôtr şapka vardır) oturup beklemeye başlarlar. Coral'ın elbisesinden ve kırmızı renkten hareketle tutkunun dönüşümünü tekrar eden bir gözden geçirme fırsatı yaratılır.

Karakola götürüldüklerinde, örneğin sinema tarihine yer etmiş Bonni ve Clyde ile Katil Doğanlar'ın kahramanlarının kendilerine rağmen birer medya kahramanı haline gelmelerinin tersi bir süreç yaşanır. Çünkü karakterler, gazetecilerin geleceğini, fotoğraflarının çekileceğini düşünmektedirler. Nicolas nezarethanedeyken, Coral ise tatil günü olması nedeniyle o gün boş olan bir ilkokulun dershanesinde tutulur. Nicolas'ın peruğu çıkarılmıştır. Ancak o polis memuruna, fotoğraflarının bu şekilde çekilmemesi için ısrar etmektedir. Peruğunu takmak istemektedir. Polis memuru ise onun hayal gördüğünü söyler. Çünkü yargısız bir şekilde işlenen suçlar yine yargısız bir şekilde infaz edilecektir. Bu aşamada devreye tekrar toplumsal göndermeler girer. Hukuksal bir süreçle kimse zaman kaybetmek istememektedir. Çünkü hapisane sadece erkeklere ait bir yerdir. Oralarda kadınların daha önce cinayet işlediklerine pek rastlanmadığı için Coral, sadece haftasonu tatili için boş olan okulda tutulmaktadır. Hafta sonu tatili bittiğinde Coral'ı tutacakları herhangi bir yer olmadığını söyler, kilisede tutmak da anlamsız olacaktır.

Nicolas böylece haklarında hiçbir işlem yapılmadan, acele bir şekilde ortadan kaldırılacaklarını anlar.

Son sahnede boş, çölü andıran bir araziye getirirler. Kelepçeleri çıkarılır ve ileriye doğru koşmaları istenir. Coral çocuklarını görmek ister, merhamet diler. Polis ise hangi merhametten bahsettiğini anlayamadığını belirtir, Coral'ı azarlar. Nicolas, Coral'a hayatlarındaki en mutlu gün olduğunu söyler. Çünkü hayatlarındaki eksiklik ve bunun yarattığı öfke ile bütün hayatlarına yayılan baskının yasa kırıcı dışavurumları, duygu patlamaları, bu kez sistemin "yasaya karşı çıkışı" ile suçu yargısız bir şekilde cezalandırır.